

Belső gondok.

Az az örömdetes tény, hogy a német csapatok továbbra is nagy lendülettel, dicsőségesen nyomulnak előre a szovjet-csapatok ellen, a Sztalin vonalat több helyen áttörték, legkeletibb nagyerődjét is elfoglalták, a vörösök visszavonulási útját tönkretették, elvágták és már Moszkvát bombázzák, ahonnan a szovjet kormány a külföldi diplomáttakkal együtt elmenekült, nemkülönben, hogy a magyar honvédsereg is diadalmas harcok közepette üldözik a menekülő szovjetcsapatokat a felszabadult Galicián túl, orosz földön, meghozta itt benn a légvédelmi kényszerítés és az elsötétítés enyhítését. Eszerint a fővárosban és a Balassagyarmat—Gödöllő—Üllő—Fülöpszállás—Kiskőrös—Bácsalmás—Zombor vonaltól nyugatra csak este 11 óra után kell elsötétíteni. Az utóbbi héten sem mutatkozott szovjetrepülőgép hazánk felett, amiben persze nemcsak annak a ténynek van nagy része, hogy a vörös hadsereget messze visszanyomták szovjet földre, hanem annak is, hogy eddig már 7 és fél ezer szovjetrepülőgépet pusztítottak el. A német és a magyar repülők ezzel szemben hatásosan bombázzák a menekülő vörösöket és hátsó csapatszállításait.

Amilyen arányban távolodik tőlünk a háború, itthon ugyanolyan arányban közeledünk a viszonylag békés állapotok felé. A politikai élet már kezd a vakációra berendezkedni, a felsőház azonban élénk vitát folytat a zsidó és magyar házasságokat megtiltó javaslat felett. Az eredeti javaslat a keresztényvallású félvérek közül csak azokat nem tekintette zsidóknak, akiknek már szülei is keresztényeknek születtek. A képviselőházi módosítás enyhített ezen azzal, hogy csak a születés időpontjában kívánja a szülők kereszténységét. A felsőház albizottsági, majd bizottsági ülésén olyan újabb enyhítő módosítást fogadtak el, amely szerint keresztényvallású félvérektől csak azt kívánja, hogy ők maguk keresztény vallásban szülessenek. Az igazságügyminiszter ragaszkodott a képviselőházban elfogadott szöveghez, a bizottság mégis az újabb módosítással fogadta el ezt a javaslatot. Amikor e sorokat írjuk, a felsőház plénuma még nem döntött. Ha módosítással fogadja el a javaslatot, akkor ez visszakerül a képviselőházhoz.

A háború és a politika mellett most az aratás kérdése is élénken érdekli a közönséget. Régen várta ilyen nagy érdeklődéssel mindenki az aratást, mint ezidén, amikor az árvizek miatt és a terület-visszatérésekkel kapcsolatosan kevésnek bizonyult a gabonánk. Most érezzük csak igazán, mit jelent a kenyér, amikor kevés van belőle. A kenyérellátás körül az utóbbi időben az ország több részén nehézségek mutatkoztak, mert már kevés volt a tartalék. Még neheztelte a helyzetet, hogy ezidén senki

Serdülés és megállapodás.

Minél messzebbre távolodnak az emberek az ifjúságtól, annál fájóbb szeretettel gondolnak rá vissza, de ugyanakkor egyre kevesebb megértéssel, sőt megrovóbban tekintenek az új fiatalok fiatalosságára, ugyanazokra a vonásokra, amelyekre oly szerelmes nosztalgiával emlékeznek tulajdon életükben. Fiatalság bolondság, mondják. Éretlenek mondják. Azt sem tudják, mit akarnak, csóválják a fejüket. Zabolátlannak, felelőtlennek, állhatatlannak. Ó igen, mindez igaz! A fiatalok valóban bolondok, ha egy józan, megfontolt, következetes és az élet korlátaival tisztában lévő férfival hasonlítjuk őket össze. Éretlenek, igen, zabolátlannak, felelőtlennek, állhatatlannak és csakugyan nem tudják még maguk sem, hogy mit akarnak. De ha ezért megítéljük a fiataloságot, gondoljunk arra, hogy éppen ezek a fogyatkozások a forrásai azoknak a tündéri szépségeknek, melyek oly varázssá teszik ifjúságunk emlékeit. Mert mindenki azért az élményekért emlékezik forrósodó szívvel ifjúságára, amikor éretlen volt, bolond volt, zabolátlannak, állhatatlannak és a drága felelőtlenség szabadságával élte világát. Aki soha — s ezt képletesen érthetjük, szöszereint is — mámoros fejjel, dalolva ujjongó örömben vagy halálos bánatában hajnalodó utcán nem nézett az utolsó csillagok után, egyszer arra fog eszmélni, hogy valami pótolhatatlan veszteség érte életében: soha nem értheti meg a csillagok igazi titkát. Aki az élet, ugynevezett hajnalán már a józan munka delét élte, éretten, következetesen, öntudatosan meghatározott pályán haladva, kilengések nélkül, zabolázottan, állhatatosan, felelősségteljesen, azt egyszer csak utólré egy pillanat és aztán soha többé nem hagyja el, amikor rádöbben, hogy valami, sőt talán minden, ami igazán életfontosságú, ami maga az élet tartalma, hiányzik örökre, mégpedig nemcsak a múltjából, az emlékei közül, hanem jelenéből és jövőjéből, szívéből és szelleméből mindhaláláig. Sohasem hagyja el az érzés, hogy nem teljes ember, szíve üres és szelleme tartalom nélkül való. Mert a fiataloság, mindazzal együtt, amelyen az érett férfi csóválni szokta a fejét, mélységes igazolása ott rejlik az

emberi lélek életének és fejlődésének örök törvényeiben.

Nem kétséges, hogy már a gyermekben ott szunnyad a későbbi felnőtt. Egy csomó hajlammal és képességgel jövünk a világra. De sokkal több hajlammal és sokkal több képességgel, mint amennyi a későbbi felnőtt állandó lelki alkatának hatékony tényezőjévé válik, mint amennyi életében, személyiségében, tevékenységében szemmel láthatóan megnyilvánul. Igen, a későbbi felnőtt valóban ott rejlik a gyermekben, de nemcsak az az egy felnőtt, aki ténylegesen lesz, hanem még egy csomó másik is... Hogy melyik lesz közülük, az sok mindentől függ, neveléstől, környezettől, életének eseményeitől, élményeitől s legfőképpen önmagától. A gyermekben mindez szunnyad. Nem tud róla, mi minden rejlik benne. Akkor eszmél rá, amikor a serdülés korát eléri. A serdülő előtt két csoda tárul fel: a világ és önmaga lelke. Tudatára eszmél, hogy ez két külön birodalom, a valóság két tényezője, melyek szemben állanak egymással és mégis egymásra vannak ráutalva. Rádöbben, hogy a világ mily borzalmasan nagy, telve titkokkal, talánnyal s benne minden mindennel összekötve. Önmagát is ott látja parányként e roppant mindenségben. S ugyanekkor önmaga lelkében is kapuk tárulnak fel és titokzatos, hatalmas erőket pillant meg a homályban, melyek éppoly kusza szálakkal fonják be zsenge öntudatát, mint a külvilág hatalmai. A végzet áll elébe, amely belelökke egy irgalmatlan mindenségbe és ösztönöket, vágyakat, kérdéseket, kínzó nyugtalanságot rejtett lelkébe.

Ekkor kezdődik az igazi emberi élet. Az a kínzó nyugtalanság arra hajtja, hogy egyrészt megismerje a külső világot, fényt derítsen önmaga előtt a titokzatos vonatkozásokra és megalkossa ismeretében a világ rendszeres képét, amelynek tiszta vonalai között már könnyű eligazodni. A másik nagy feladatot lelkének zürzavara, ösztönei, vágyai, törekvései adják fel. Ezek között kell eligazodnia, akárcsak a külső világban s ezeket kell valamilyen egységbe kötnie, ki

kell formálnia önmagát. Lelkének zsufolt, rendezetlen anyagából határozott, rendszeres alkattal bíró, határozott célokat követő, határozott elvek szerint gondolkozó és cselekvő személyiséget kell sürítenie. Végül az így kijformált személyiséget bele kell állítania a rendezett kozmoszba, összhangot kell teremtenie a két tényező között, meg kell találnia a helyét a világban, — amint mondani szokták, — hogy az egyetemes létevékenységbe az ő munkáját is belelőnjön. Hogy mindezt miért van szüksége az egyetemes életnek, a világmindenségnek és urának, azt ember soha ki nem fürkészheti. De él ez a fellebbezhetetlen parancs mindnyájunkban és ha jól meggondoljuk, szinte emberfeletti feladat elé állítja a serdülő lelket. Valóságos csoda, hogy e megrendítő élmény sulya alatt össze nem roppan minden ifjú lélek. A teremtetést kell megismételnie.

A serdülés bekövetkeztekor feltárul előttünk az egész élet és felébrednek mindazok a sokféle hajlamok és képességek, amelyek a gyermekben szunnyadtak. Egy csomó életlehetőség áll az ifjú előtt, egyformán csábító és elérhető. S mindet követni akarja. Nincs regényben és nincsen alakja a történelemnek, kinek példáját egy időre ne lelkesítene. Egyszer hódítóként akar szétlőni városok utcáit, végiglovagolni, máskor a világ legszebb versét kívánja megírni, egyszer a föld minden gyönyörűségét vágyja, máskor remeteségbe készül vonulni, hogy imával váltsa meg a bűnös emberiséget. És tudná elsorolni, hogy mi minden zajlik fel egy ifjú ábrándjai között.

Egyéniségünknek ez a határtalanul, korlátatlansága, szabadsága, ez teszi az ifjúságot oly varázssá. Ez teszi oly gazdaggá, teltté, élményektől zsufoltá, forró levegőjűvé, melyben szélsőséges légáramlatok váltakoznak. Oly új az élet és oly új lelkünknek minden mozdulása. Minden pillanat csodát hoz, soha nem álmódott újságot, hogy úgy érezzük, utána kell rohannunk, meg kell ragadnunk, mert csak ez tehet boldoggá. De a következő pillanat új csodát hoz és annak is utána kell rohannunk. És napjaink sohasem fogynak ki az új meg új csodákból. Hiszen most találkozzunk az élet leggyakoribb élményeivel is első ízben. Hogyne hinnők, hogy csak nekünk jut osztályrészül, nekünk is csak most ez egyszer, nem szabad hát elszalasztanunk. Ezért érezzük oly hosszúnak az ifjúság pár esztendejét, sokkal, sokkal hosszabbnak, mint a későbbi évtizedeket. Ezek

sem mehetett külföldi nyaralásra. Mindenki az itthoni kenyeret fogyasztotta. Annakidején a zsir körüli nehézségeket a sertésforgalom szabályozásával sikerült megoldani, a kenyérkérdés megoldása ennél is gyorsabb lesz. Arra a néhány napra, ami még az új gabona őrléséig hátra van, a hatóságok arra kéri a közönséget, hogy mérsékeljék kenyérfogyasztásukat és igyekezzenek azt más élelmiszerekkel pótolni. Az utóbb melege fordult nyár kicsit siettetette a gabona megkésétt érését, úgy hogy most már javában folyik az aratás. Így aztán rövidesen számíthatunk a kenyérrelátás zavartalanására.

Ezidén rendkívül fontos, hogy semmi se menjen veszendőbe. Minden szem gabonára vigyáznunk kell. A magyar gazda általában megvárja a gabona teljes beérését, sőt túlérését, amikor aztán aratás közben sok szem kipereg és elhull. Az Országos Mezőgazdasági Kamara ezért felhívja a gazdákat, hogy már az ugynevezett viaszérés idején arassák le a gabonát, amikor még a szem nem hull

ki. A kormány a terméseredményt gyorsan számbavéti és erre országsszerte 7000 tanítót is munkába állít. A korábbi években a gazda igyekezett minél hosszabb ideig tárolni a gabonát, mert ennek ára később emelkedett. Most a fordi-

tottja történik ennek. A gabonafeleslegeket október 31.-éig kell felajánlani a Hombár megbízottjainak és aki későbbben ajánlja fel, 10%-kal kisebb árat kap. Így a gazda érdeke az, hogy előbb adja el a gabonáját.

Visnovszky László Versei

Egy emlék.

Bot... botocska,
Vékony fűzfapálca,
Gyermekkorom
Emlékei közt őrizem,
Valamikor gondolatban,
Beléje véstem
Késsel a szívem.

Ma ezt a szívet keresem,
De jaj már nem találom,
Hogy ez a szív az enyém volt,
Ez már csak álom!

Bot... botocska,

Vékony fűzfapálca,
Ez már többé
Nem az én botom,
Ez már csak egy emlék,
Mire fáradt szívemmel
Néha-néha rátámaszkodom!

Kisfiam.

Kisfiam...!
Kacagó, édes... enniváló Baba,
Kinek gyémántok a szeme,
És aranyból van a haja.
Kinek ha megszólal ajka
Százharu hárfá zenél,
Mindég mosolyog,
Mindég csak beszél.
Kézében játék,
Tarka csörgő, ... kiskacsa, ... mackó,
Szalad az idő,
S nemsokára László lesz a Lackó,
Kisfiam...!
Ezer-drágaszép örömnök,
A jó isten ajándéka vagy nekünk!

repülnek, egyik a másik után, ismeri pedig álmukkal.

Igen, az ifjúság szertelen, zabolátlan, állhatatlan és felelőtlen. De most már tudjuk, hogy mi rejlik emögött. Csak eszertelen, zabolátlan, állhatatlan, felelőtlen ifjúság után fedezheti fel az ember önmagát és a világot és töltheti meg a lelkét tartalommal. Ezért érezzük, mintha az ifjúság gazdagabb volna és ezért oly fájdalmas a felnövés, a megérés. Ugy vagyunk, mint a gyermekkor utolsó idejében: mikor már oly okosak, ügyesek vagyunk, hogy tökéletes játékok tudunk készíteni és csinálni, elveszítjük a játékhöz a kedvünket. Ki ne ismerné ezt a bánatot? Az ifjú is, amint erői felett egyre birtakosabb ur lesz, a világot megismeri, kivívja lelke békéjét a tépő viharok után: elveszti a határtalan lehetőségek birodalmát. A megérés éppen abban áll, hogy a sokféle lehető életforma közül kiemelkedik és megszilárdul egy, a lélek össze-szűkül, az ezernyi életösvényt egyetlen uttal cseréli fel. S amint megtaláljuk életünk útját, az egyetlen, amelyen ki kell tartanunk, bucsút kell vennünk a határtalan világtól ezer csodájával. Ezt az ifjú persze nem érzi. Ő rendszerint örül, hogy felnőtt lesz, helyet kap az életben és lelkének viharai elcsilltanak.

A serdülés nem mindenkinél egyforma idő alatt ér véget. Nem lehet megmondani azt az életévet, amelyben az érettség szabályszerűen bekövetkezik, a személyiség kialakul. És az a mód sem egyforma, ahogy az ezerarcú ifjú lélek a személyiség egyetlen formájába köttetik. Van, akinél nyom nélkül elhalnak az elfojtott hajlamok, vágyak, törekvések. Van, akiben tovább élnek zárt forma alatt eltemetve, örökké sajogva, állandó bánatot okozva. Van, akiben csak szentimentális kísértésként járnak egyszer-egyszer hogy a józan reggeli napban restelkedve húzódnak vissza. Van, akiben egyszer csak életre ébred egy elaltatott hajlam s oly erőssé válik, hogy megrendíti a személyiség és életformájának alapjait s nem törődve azzal, hogy esetleg pusztulást hoz reá, magával sodorja új utak felé. Mintegy új serdülés ez, újakezdése az életnek, új személyiség születése.

Fájdalom, az ifjúság elmúlik, de úgy van rendjén, hogy elmúljék. Minden, ami él, fejlődik, érettségre, befejezésre, zárt formára tör. Az emberi lélek is. Ahhoz, hogy rendeltetését betöltsse, egyetlen zárt formába kell kötnie az ifjúság határtalan lehetőségeit. De ez a forma csak akkor nem kong üresen, ha az ifjúság dus volt, valóban ifjú volt, szertelen, bolond, zabolátlan, állhatatlan és felelőtlen. Ezért oly drága még emléke is. És ezért kell féltő szeretettel tekintenünk arra a csodálatos látványra, mikor az ifjú lélek a személyiség formájáért vívódik kusza erővel.

(—ány.)

Jutányos áron eladó egy művészi festmény szentkép, értékes faragott arany keretben. Megtekinthető: Endrey Lászlóné lakberendezési üzletében. Fő utca.

A tőzsdei spekuláció ellen.

(B.É.) A budapesti tőzsdén ismét próbálkozott a spekuláció. A multheti hosszú hétfőn nagyobb áresés követte és a tőzsdei végén ugyazólvan csak áruki-nalat jelentkezett. Realizálni akart az indokolatlan és káros spekuláció. A szakemberek előre megjósolták az áresés törvényszerű bekövetkezését, mert az elmúlt hetek ugrásszerű áremelkedéseinek nem volt komoly megalapozottsága.

A rosszhiszemű, munkanélküli jövedelem hajhászása idézte elő az értéktőzsde labilis mozgalmát. Ha már most a dolgok mélyére nézünk, azt látjuk, hogy a magyar iparvállalatok tekintélyes része a közelmúltban igen jól volt foglalkoztatva és a legtöbb vállalat kilátásai a folyó évre is örvendettek. Jók a kilátások, főként az állami megrendelések alapján. Van azonban néhány olyan iparág, amelynél a viszonyok üzemredukciót kívánnak. Tény azonban, hogy még a legjobban igénybe vett gyárak, üzemek, vállalatok sem gondolhatnak a mai helyzetben osztalék emelésre. Az árellenőrzés szigorúsága mellett jelentékenyen megnövekedett a szociális és adóteher, úgy, hogy az esetleges következő jövedelmek mellett sem lehet magasabb osztalékra számítani. A lehető legjobban fundált iparvállalatok üzleti kilátásai sem indokolják ezek szerint a túlzott árfolyamemelkedést.

Itt nyilván a spekuláció keze játszik közre. A fekete hétfő meghozta ennek a méltó büntjét és csak az a sajnálatos, hogy a tőzsdei spekulációnak bizonyos

sok áldozata van máris a nagyközönség soraiban.

A tőzsdei spekuláció ellen hatóságaink az utóbbi időben többféle erélyes rendszabályt léptettek életbe. Felemelték a kötésegységeket, a régi négyezeresre duzzasztották az értékpapir-forgalmiadót, mégis ugylátszik ezek a rendszabályok nem voltak elég szigorúak. A tőzsde spekulációs része realizálni akar s ezért árasztotta el a piacot a hét elején oly nagy tömegű áruval.

Aki csak kissé is ért a magasabb közgazdasági élethez, tudja, hogy a tőzsdére szükség van, de tudja azt is, hogy a mai nehéz időkben ez a spekulációs hajlandóság semmiképpen sem tűrhető. A nemzeti közgazdaság érdekei ellen való az árfolyamoknak ilyen indokolatlan és nagyarányú kilengése. Remélni kell, hogy az illetékes hatóságok nem fognak tartózkodni az eddiginél erélyesebb rendszabályoktól sem és mindenképpen megszüntetik a tőzsdei spekulációs lehetőségeket. Ezt követeli a nemzet egyetemes közgazdasági érdeke és ezt követeli a kisemberek java is.

A tőzsdén szerencsét próbáló nagyközönség most ismét nehéz árat fizet tájékoztatásának, de talán végre megtanulja, hogy a szervezett spekuláció ellen a legjobb orvosság maga a gondolkodó körültekintő óvatosság. A tőzsdére szükség van. A spekuláló tőzsdét azonban nem tűrheti az új életre lendülő dolgozó Magyarország.

Légi úton szállított csapatok.

II. közlemény.

A mai korszerű hadseregeknél a hadműveletek alatt a légierők segítségével egész csapattesteket, különböző fegyvernemeket lehet az ellenség hátába szállítani és ott azokat felvonultatni. A légi úton való szállítással szemben, ugyazólvan alig vannak terep akadályok, kivétel a sziklás és mocsaras területek.

A légi úton szállított csapatokat három részre osztjuk.

1. Légi gyalogságra.
2. Ejtőernyős csapatokra és
3. Egyéb alakulatokra.

A légi gyalogságot a csapatszallító repülőgépek segítségével szállítják az elrendelt helyre. Mivel a légi úton szállított csapatok a legértékesebb anyagot alkotják, a légi gyalogságnak elsőrendű csapatokból kell állnia, akinek nagy merészsége, különleges kiképzése és felszerelése tökéletes. Golyószórók, géppuskák, páncéltörőágyúk, aknavetők, sőt harcokcsik szállítása a gyalogsággal egyidejűleg történik. Hogy ezek a nehéz szállító repülőgépek az ellenség hátában le tudjanak szállani, a megfelelő területet —

légi felderítés útján — már idejekorán kell szemrevételezni és az alkalmas helyeket — ejtőernyős alakulatokkal — előre le kell zárni.

Az ejtőernyős csapatoknál a gyalogság és a fegyverek ejtőernyővel való ledobás útján jutnak a földre. Fegyverzet és felszerelés ledobásánál szóbajönnek — géppuskák, könnyű ágyúk, páncéltörő ágyúk, lőszer, élelem, felszerelési tárgyak, üzemanyag stb. Miután az ejtőernyős csapatok feladatukat teljesítették — a saját csapatokkal való egyesülés céljából — keresztül vágják magukat az ellenség, ami igen nagy nehézségekbe ütközhetik.

A többi fegyvernemek alkotják a harmadik csoportot.

A légi úton szállított csapategység általában négy osztagból állhat:

- I. Osztag: a) tőrs és jelentőszakasz,
 - b) utászszakasz, c) vegyi szakasz, d) páncéltörő ágyus szakasz 2 páncéltörő ágyú,
 - e) élelmező szakasz (taliga-konyhák), f) üzemanyag oszlop (gépkocsik, üzemanyag).
- Ezen osztagok létszáma egyenként 10-26 fő.

II. Osztag: Egy üteg, kb. 36 fő 4 géppágyú földicélok ellen, 2 géppágyú légvédelmi és 4 löszerkocsi.

III. Osztag: a) kb. 10 vadász- és 5 bombázó gép, b) légvédelmi szakasz (2 légvédelmi ágyú), c) élelmező szakasz.

IV. Osztag: a) tőrs, b) három meg-erősített lövészszakasz, c) gránátvető szakasz, d) páncéltörő ágyusszakasz, e) utász és élelmező csoportok.

Igy tehát egy légi úton szállított egység ereje kb. 970 fő, 5 lőszer, 8 géppágyú, 2 légvédelmi ágyú, 18 géppuska, 64 golyószóró és 6 gránátvető. Ezen egység a szükséges lőszer élelem és üzemanyaggal együtt kb. 155 gépen szállítható.

A csapatok működése: A légi úton szállított csapatok működése igen nehéz. Idejekorán történő és a legkisebb részletre is kiterjedő előkészítési igényel. Ennek egyik legfontosabb része a csapatok földreszállásánál tekintetbe jövő terepeknek igen alapos, gondos ismerete. Nem szabad szem elől tévesztetni azt sem, hogy az ellenségnek erős légvédelme is lehet ezen a területen. Nem szabad azt sem elfelejteni, hogy közvetlenül a leszállási terület közelében lehetnek ellenséges csapatok is. Számítani kell arra is, hogy a környék lakossága ellenállást tanúsíthat. Ezek miatt a legfőbb nehézségek és sok más apróbb akadály miatt kell, hogy a légi úton szállított csapatok földreszállítását kisebb csoportok földreszállítása előzze meg. Ezek azután az előbbieket megérkezését biztosítják. A légi úton szállított csapatokat — az ellenséges légierők részéről — levegőben történő megtámadás ellen a csapatszallító repülőgépeket kísérő vadászgépek, az ellenséges légvédelem elhallgattatására pedig bombavetőgépek biztosítják.

A siker csak akkor biztos, ha a következő két szempontot nem tévesztik szem elől:

a) A repülőgépen szállított alakulat olyan gyorsan, amilyen gyorsan csak lehet, veszteségek nélkül érje el a leszállásra kitűzött helyen a földet. Ezt a nyugati hadszíntéren a következőképpen szervezték meg a németek: az ellenség vadászvédelme ellen kísérő vadászgépek voltak jelen, míg az ellenséges légvédelem ellen a csapatszallítókat kísérő bombavetők léptek működésbe, a földi tüzeles ellen pedig úgy védtek az ejtőernyőseket, hogy az élő emberekkel egyidejűleg nagy tömegben dobták le szabályosan felöltöztetett és felszerelt bábuakat is, melyek a ledobott alakulat nagyságáról az ellenséget tévedésbe ejtették, a tűzűt szétforgácsolták.

b) Az alakulatot mindazokkal a katonai és műszaki felszerelésekkel kell látni, amelyek feladatának teljesítéséhez szükségesek. Hogy az ellenség a földreszállást idejekorán fel ne fedezhesse és a repülőgépen szállított csapatok alkalmazása közben fellépő gyengeségi pillanatot, a földreszállás időpontját fel ne használhassa, az éjszakát kell a legmegszelbemenősen kihasználni. (Folyt. köv.)

"A MUNKA" TÁRCAJA

A csiksomlyói csoda.

Irta: Kisigmándi Géza.

Az Urnak 1661-ik esztendejéről írtak akkor a krónikák. Kevés öröm találattatott bennük. Inkább vérről, könnyről és füstölő, ősszeroskadó házokról cirkalmaztak akkor a betűket a jámbor szerzetesek, kik olyan híven örökítették meg a nagyobb eseményeket, hogy olvasás közben szinte testi szemünkkel láthatjuk azt a tengeri szomorúságot és megpróbáltatást, ami népünkre szakadt.

Ilyen szívet facsaró a „Csodákkal ékekedő csiki Boldogasszony” templomának s a körülötte levő kolostornak pusztulása is.

Még ki sem hűlték a halottak, még jóformán el sem folyt a vérük, amikor a Moldovából betört vad tatár sereg türelmetlenül várta a templom ősszeroskadását. Pattogott rajta a füstös szikra, egymásután csuszolt le tetejéről az elűszkösdött gerendák a szintén lobogó lánggal égő ferences kolostorra, de még ezzel sem elégedtek meg. Tüzes nyíllal lövöldöztek a tornyot, pedig amugy is fódult ki mind a négy ablakon a szürke füst. Azért sietteték a teljes pusztulást, mert szokásukhoz híven kirabolták a ko-

lostort, lehuzogatták még a halottakról is az értékesebbnek látszó ruhát és megrakott lovaik csak támoilyogtak a szörnyű zsákmány alatt.

— Itt jól dolgoztunk — vigyorgott a borotváltfejű kán, aki a moldovai török pasa megbízásából csapott be seregével a Széhhelyföldre, hogy elégedetlenkedő népének szórakozást szerezzen. — Nem marad itt kő kövön. Kár, hogy nincs erre felé só, mert avval hinteném be az egész környéket. Van-e még élő a védők között? —

Huszan is felelték vigyorgó tele szájjal, hogy nincs.

A fiatalabbak gyönyörködtek a tűz rettentő elharapódzásában, amit a feltámadt Nemere csak fokozott, mert olyan erővel táncolt le a Hargita örökké havas tetejéről, hogy megnyögötte a Kisomlyó évszázados fát.

A tatárok nyitott szemmel bámulták a lángokat és úgy telepedtek le, hogy ne csapódjék orrukba a füst keserű, kózmás illata. A szongó-pattogó robajt éles recsenés, majd tompa zuhanás és a torony hegyéig felcsapódó szikraeső zavarta meg. Leszakadt a harang. Örökre elnémult érces, tisztá hangja, megolvadt a tűzben a nyelve, mely a nagy Hunyadi János ajándéka képpen több mint kétszáz esztendeig hívta a székelyeket misére, lakodalomba, temetésre és jajongva figyelmeztetett minden jómót lelket, ha ferge-

teges vihar vagy ellenség közeledett... Isten jámbor szolgálóinak acél szava elűnt... Szerencse, hogy nem érte meg a maroknyi védő sereg egyik hőse sem. Ott pihentek sebbel borított, kifosztott, megpörköldött holttesteik. Az egyszerű és urasabb székely most is tökéletes egyetértésben védte a földjét a ferences barátai, aki ugyancsak annak a földnek volt szülőtte... —

A kán meglegedetten szemlélte nagy művét.

— Itt megint jól dolgoztunk — csirógatta a szakállát, de a gyönyörűségtől nem tudta folytatni, mert akkor rogyott be a templom hajója. Bent olyan nagy lehetett a forróság, hogy szétfeszítette a falakat és így a boltozatos mennyezet ráhullott a zsarátnokra. Örjögő üvöltés fogadta ezt a sikert, de az öröm akkor vált teljessé, amikor megingott a torony is és hatalmas, füstös, megpörköldött ujjként végigvágódott a völgy felé.

— Reggelig itt maradtunk — intézkedett a tatár kán. — Megpihenünk és hajnalban majd megátjuk, hogy mi maradt a kihűlt romok alatt... —

Igy is történt, arról pedig nem vett tudomást, hogy a fiatalabb alkalandoztak Csikszerecskára, Zsögödre, Tapolcára, sőt még Szentkirályba is. Hiába, a szakmánya kecségető gazdagsága legyűrte a lárdatagot.

Allig pirkadt még az ég alja, már

talpon voltak. Bizony, még kapkodniuk kellett a talpukat, mert nem hűlt ki a tegnapi megforrósodott kő és téglá. Mindenhol pusztulás, csak — égi jel talán — egyedül a Csodatevő Szűz szobra sértetlen. Rajta nem égett el a ruha. Még sem pörköldött a szoknyája és karján a Gyermek fehér köből faragott pufo ár-cocskájára sem csapódott rá még a kórom és pernye sem. Pedig körülötte csak hamu és üszög található.

A pogány had megkövültén állt előtte és babonás megszállottsággal terjedt el az a hír, amit már messze keleti hazájukban is halottak, hogy kétszáz évvel ezelőtt Mezd bég sokkal erősebb sereget Széhhelyre küldött, hogy legyőzzen Hunyadi János erdélyi vajdát, mert ehhez az Asszonyhoz imádkozott maroknyi hadi népével együtt... —

Akkor elvisszük, hogy ezután minket segíten győzelemre — vágta el az aggodás és félelem egyre erősödő árát a kán. Kéjén mosolygott. — Fogjátok meg és hozzatok... —

Ahányan hozzáfértek, annyian kap-tak utána és kiügyetlenkedtek vele a szabadba. Kötéllel, szíjjal gerendára erősítették és keresztben rátették két ősszeroskadott ló hátára. Már éppen indultak volna, amikor az állatok ősszerosgytak a látszóron embernyi súlyú teher alatt. Hasztalan rángatták, nem bírtak lábra kapni.

Ekkor hideg borongás lett urr az

Hírek és különféle

Lelki megszépülés.

Lehetséges, hogy ez is, amit elmondandó vagyok, nyári ugorkaidényi kacsa, de ha történelesen az is, nem olyan megmosolyogtató, hogy gondolkodásra ne késztessen. A „kacsa” egy Mrs. Eloise Moeller-ről szól, aki az amerikai anyák szövetségének megbízásából, néhány esztendővel ezelőtt, Kaliforniában egy „jellemgyógyító intézetet” létesített és vezeti. Ez a Mrs. Moeller nyilatkozik most és elmondja többek közt, hogy intézetében egyszerű tanácsadással, lelki kezeléssel, nők, főként pedig fiatal nők jellemhibáit és lelki bajait gyógyítja. A gyógy mód, a legtöbb esetben igen hatásos, sőt annyira, hogy csunya nők megszépülnek tőle, bejönnek, mint keserű, savanyu, megviselt arcú, ellenszenves megjelenésű teremtesek és távoznak, mint csinos, friss, meggyerő külsejű nők.

Egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy az ilyen lelki gyógy mód felér a kozmetikusok megannyi kenőcsével, pudrójával, festékével és egyéb alchimiaiával. Hányszor megfigyelhetünk utcán, társaságban, otthon, bárhol olyan nőket, akik fiatalok és mégsem fiatalok, csinosak is lehetnének és még sincs rajtuk egyetlen meggyerő vonás, jelentéktelenek, fásultak, elhanyagoltak, sőt igen sokszor ellenszenvesek. Ezekről igazán nem nehéz megállapítani, hogy valami lelki bajuk van, amely annyira lefoglalja, és elkeseríti életüket, hogy nem érnek rá, vagy nincs elég erejük, külsejükkel is törődni. Viszont azt sem nehéz meglátni bennük, hogy rögtön kicsinosodnának, elborult fiatalságuk azonnal felragyogna, amint lelki bajukkal leszámolhatnának.

De nem kell ezt okvetlenül mások, nem is kell okvetlenül nőkön megfigyelni, magunkról is tudjuk, milyen megviselt, fáradt az arcuk, milyen látványos, sőtépillantású a szemünk, ha valami elintézetlen probléma háborog bennünk, — nemcsak a szem a lélek tükré, hanem az ember egész külseje. Csak hogy mi, az öreg Európában, még nem eszméltünk rá az életnek azokra a leggyazérubb problémáira és ezeknek a problémáknak leggyazérubb megoldására, amelyeknek felismeréséből Amerika friss, fiatalos, lendületes, egészséges élete és világnézete fakad. Nálunk még nem tudják, hogy a testi kozmetikán kívül elképzelhető a lelki kozmetika is, pedig milyen egyszerű és egyszerűségében milyen nagyjelentőségű dolog az: felfrissíteni a lelket, hogy a test is újjászüléssé váljon.

—y. —n.

Kinevezés. Dr. Jánossy Ödön c. rendőrtanácsos valóságos tanácsos lett. Az előlépés városszerte osztatlan örömet kellett, mert mindenki tudja, hogy a

eddig diadalmas hadon. A kánjuk megint ravaszkodott. Négy lovat állított egymás mellé, azok sem mozdultak vele. Pedig székelly lovak voltak.

— Fogja, ki hol érli — ripakodott a kán. — Csak elbirunk ezzel a hideg kövel. Mit bámulsz?

Kirántott kardjával noszogatta a babonás vltőzeket, akik szembeszálnak ugyan a legbátrabb fegyveres férfival is, de a tulvilági erővel szemben megbénulnak. Már elvászorogtak valahogyan a Kissomlyó hegy lábáig, amikor, végleg felmodták a szolgálatot. A kán toporzékolat dühében. Csapkolódott a karddal és riadtan tégitottak mellőle a harcosok. Csak a szobor, a hideg kő, a jószágos tekintetű Asszony és karján a Gyermekek nézett rá. Tehetetlen dühében felejték sujtott. Az Asszony bal arcát érte a kemény acél. És csodák csodájára vér serkent ki az élettelen anyagból. Meleg, csillogó piros vér folydogált végig a nyakán és rácspegett a Gyermekek kicsi kezecskéjére. . . .

Ez már a kánnak is sok volt. Elszélelt megriadt népe után.

Harmadnapra találta meg az elővágódott székellyek. Térdénálva, sirva vitték a könnyű szobrot vissza régi helyére a romok közé, de addig nem apadt el a ma is jól látható sebből a vér szívrétege, amíg fel nem épült újra a templom és be nem népesedett a kolostor Szent Perenc falával. . .

S z i n h á z .

Vértes Károly kitérő színtársulata csütörtökön elbucszott Salgótarjánból. A magyarság kulturájáért, nemes aszketizmusával vált misszióját komoly felelősségtudattal, becsületes hivatáseretellel és egy évezred kulturális civilizációját magában hordó, őrző és féltő nemzet iránti megbecsüléssel, kötelességgel és megértéssel töltötte be. Műsorának összeállításával és a társulat tagjainak alakító művészetével jóval magasabb nívón mozgott, mint amilyen állandó közönséget kapott s ezért külön kiemelendő dícséretet és megbecsülést érdemel. A műsor változatosságával, a többszöri vendégfelvétellel, egyéni és anyagi érdekeit háttérbe szorítva, mindenkor a magasabb társadalmi rétegű és műveltségű közönség kedvét is igyekezett megnyerni és sajnos, ennek a rétegnek kultúrakeretében volt kénytelen csalódnia. Ezt a megneveztet fájó pontot viszi el magával Salgótarjánból, mint kérdőjelet, melyre okot nem szolgáltatott és nem talál s amelyre mi ugyan tudnánk neki választ adni, de arra a jelen idő alkalmatlan.

A Színházjáró közönség nevében köszönjük nekik azt a negyvenkét előadást, azt a harminchést estét, melyekkel e sorsdöntő, nehéz, gondokkal telített napokban feleltették velünk a súlyos élet-

küzdelmeket, nemesen szórakoztattak és gyakran jóízűen megneveztettek bennünket. Külön köszönjük Szabó Sándor színművésznek a „Májusi vihar” életképet, mellyel valóban könnyű és mosolyt fakasztott mindnyájunkból s mellyel országos sikert érdemelt, mert színműve irodalmilag, felépítettségében, mondanivalójában és technikájában az utóbbi évek közismert színpadi termékeinek átlagát jóval felülmúlja. Mind alakító, mind színműírói művészetéhez további sok és felfelé ívelő sikert kívánunk s szeretettel várjuk a jövő szezonban mindkét nemű újabb szereplésében.

Egy év fog ismét tőlük elválasztani, egy olyan év, melynek képét jelenleg ködfátyol takarja. De amilyen ősi, magyar reménységgel ők járnak fogják ezen év alatt a részükre kiszabott magyar városokat, amilyen rendületlen hittel szolgálni fogják a magyar kultúrát, olyan reménnyel, hittel és bizalommal nézünk mi is az elkövetkező esztendő elé s hisszük, hogy jövő esztendei találkozásunk alkalmával egy méginkább megnagyobbodott és megerősödött nemzet boldog polgárait fogjuk egymás kezét megszorítani. Ezen boldog viszontlátásig lsten ádása kísérfje missziós utjukat!

(—dny.)

mozgalmas esztendők nehéz politikai eseményei között milyen nagy felelősség terheli az államrendőrség vezetőjét, akinek a paragrafusok utvesztőiben a gyakorlati élet követelményeit is figyelembevéve kell egy város közrendjére és vagyonbiztonságára ügyelni. Dr. Jánossy Ödön hivatása magaslatán állva, mindenkor igyekezett a szív szavára is halgatni és ezért köszöni Öt a jól megérdemelt ki nevezés alkalmából a város egész társadalma.

Kinevezés. A m. kir. államrendőrség helyi kapitányságánál beosztott dr. Dobos Gyula fogalmazó-gyakornokot segédfogalmazóvá; Andrassy Ferenc detektívgyakornokot detektívve nevezte ki a belügyminiszter.

Esküvő. F. hó 19-én d. u. 6 órakor kötnek házasságot a főplébániai templomban Nemetz Margit és Vince István.

A volt görög királyt feleségével és egész családjával, valamint egykori minisztereivel együtt Délamerikába várják, ahol a volt uralkodó, mintahogyan a jelentés szól, új otthonot akar alapítani; a volt királynak ez az elhatározása azt mutatja, hogy az ebben a háboruban trónjukat veszített potentátok közül mégis akad egy, aki a mult tapasztalataiból levonta a jövőre szóló tanulságokat. György Krétára nemkül, alaposan megbűnhődött. A sziget, amelyet ő is bevehetetlennek tartott, hamarosan német kézre került. Azt a teóriát, hogy a szigetek, koronás menekülteknek és leszerelt politikaiusoknak örök menedéket nyújtanak, a volt király végleg elejtette. (M.N.)

Tokió. A Simonoseki és Modshi japán városok között épülő hatalmas tengeralatti alagút építése befejezéshez közeledik. Juliusban fogják az egymással szembehaladó, két alagutaknál még elválasztó három méter földréteget felrobantani. Ezzel a négy és fél méter tervezett óriási munka nagyobbik része elkészült. Az utolsó robbanás ünnepélyes keretek között fog végbemenni. Az aknát villanyáram segítségével maga a japán közlekedésügyi miniszter fogja felrobbantani. Az első vonat előreláthatólag 1942. év nyarán fog az alaguton áthaladni. (M.N.)

Legénységet és lovakat ad a honvédség a bevonult kisbirtokosok munkájának elvégzésére. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a rendkívüli fegyvergyakorlatra bevonult földművelőfoglalkozású egyének családjai részére, azok kérelmére, a lakóhelyükhöz legközelebb állomásozó csapat a községi előjáróság által írásban igazolt rászorultság esetén a lehetőséghez képest megfelelő számú legénységet és járművet bocsásson rendelkezésre. Megsegítésére csak kimondottan kisbirtokosok jöhetnek tekintetbe. A munkára kirendelteteket kenyerrel a csapatfőnök látja el, egyéb élelmiszereikről azonban a munkaadónak kell gondoskodnia. Ennek ellenében a

kirendeltet a mindenkor köztétező pénzt (kb. napi egy pengő) a munkaadónak kifizetik. A kirendelt lovak részére szemes-takarmányról a kincstár gondoskodik; a munkaadónak csak a szalastakarmányt kell biztosítania. Az érdekeltek kérelmükkel forduljanak a legközelebbi honvédparancsnoksághoz.

Biztosítják a vidék takarmány szükségletét. A terményfelesleg igénybevitelével és felajánlásával kapcsolatban nagyobb mennyiségű termény került zár alá, azok forgalomba nem hozhatók és így azok, akiknek takarmányra (tengerire, árpára, zabra) van szükségük kisebb mennyiségben, nem tudják hogyan juthatnak ezekhez a zárolt készletekhez. A Közelelmezési Hivatal tájékoztatásul közli, hogy azokat a takarmánymennyiségeket, amelyeket a Futura bizományosoknál tárolnak és mennyiségük az 50 mázsát meg nem haladja, a közellátási kormánybiztosok, főispánok, illetve a helybeli községi előjáróságok rendelkezésére bocsátották azért, hogy ezekből a helybeli kisigénylők szükség-

letei részben fedeztessenek. Ugyancsak helyi szükségletek kielégítésére a közellátási kormánybiztosok (főispánok) felhatalmazást kaptak arra, hogy a honvédség beszerző közegeinek közreműködésével zárolt mindazokat a takarmánykészleteket, amelyeket a Futura nem vásárolt meg, a helyi közellátás céljaira felhasználhassák.

Ifjúsági bajnoki döntőmérkőzés lesz a SSE pályán vasárnap, 20-án d. u. 3 órai kezdettel, az MVSC ifj.—SSE ifj. csapatai között.

Eladó. Fűszer és csemegeüzlet be rendezés National kássa, különböz mérlegek hordók és üzlet felszerelések árukészlettel együtt. Egyben, vagy részletekben. — Cim: Zsebe Antal kelmefestő, Salgótarján Fő-utca.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

11121/1941.

Hirdetmény.

Az Embervédők Országos Szövetsége (Budapest, Erzsébet-körút 38.) mindazon természetes atyáktól, akik külföldön élnek és gyermekváltási díjak fizetésére kötelezve vannak, az esedékes tartási díjak behajtása iránt díjmentesen tesz megfelelő lépéseket.

Felhívom ezért mindazokat, akik oly díjakat a külföldön lakó fizetésre kötelezettéktől behajtani óhajtanak, az alábbi adatokat nyilvántartásba vétel és a behajtásra vállalkozó intézmény kiterjesztése céljából a város árvaszékénél (földszint 1.) jelentésk be.)

1. A gyermek neve, életkora.
2. A gyermek anyjának, gyámjának neve, foglalkozása, lakása:
3. A gyermek külföldön tartózkodó természetes apjának neve, foglalkozása, tartózkodási helye:
4. Van-e esetleg magyarországi bíróság által hozott, tartásdíj fizetésre irányuló marasztaló ítélet:
5. Megilleti-e az anyát, illetve a gyámot a szegénnyegon való perlekedés joga?

Salgótarján, 1941. július 8.

A polgármester helyett
Horváth
v. tanácsnok.

Kaptuk az alábbi levelet.

Szomoruan vesszük tudomásul, hogy a tej ára 36 fillére emelkedett. A drága és kevésbé jó tejet azonban így is teljesen szétkapkodja a közönség, amely sajnos nem jut elegendő tejhez. Nap nap után látjuk, hogy a tej-elosztás terén a legteljesebb önkényesség uralkodik. Vanak esetek, hogy 1—1 kislétszámú család 3—4 liter tejet is kap, viszont nagyobb család pedig egyáltalán nem jut tejhez. — Arra kérnénk az illetékeseket, hogy a magyar testvéri szeretet és béke érdeké-

ben igyekezzenek odahatni, hogy ez az önkénykedés megszűnjék. A közönség érdekeinek egyformán való megvédése kölcsönösen kötelez mindenkit. A mai indokolatlan tejihiányt nem használhatják ki olyanok akiknek megvan a jó anyagi helyzetük de szívük az nincs. Nagy szükség volna arra, hogy figyelők és ellenőrök járják a város utcáit és tejcsanakokat, hogy az esetleg tapasztalható eltulodásokat így nyilvánosságra lehessen hozni.

Egy nagycsaládos munkás.

Milyen lesz a termés?

Hétfől-hétre aggodalmasabban várjuk és olvassuk a hivatalos jelentést, mely szakértők becslése alapján igyekszik beállítani a jövőbe, illetve tájékoztatást adni arról, hogy milyen lesz a termés? Felelges bővebben foglalkozni azzal, hogy mit jelent magyar földön az a szó: termés? A mi földművelő országunk sorsa, népének jóléte attól függ, hogy verejtékes munkánk miképpen gyümölcsozik? Most különlegesen esik a latba ez a kérdés, mert nemcsak örvendetesen megnaporodott a magyar kenyeret kérők szája a trianoni határ leomlásával, hanem még olyan háború is dúl körülöttünk, melynek nyomán egészen új élet sarjad majd ki Európában.

A nedves, csapadékos és ennek következtében talaj- és árvizek csapás még

nagyon érezteti hatását. Sok-sok holdnyi területen nem lehetett megmunkálni a földet, vagy ahol meg is történt, ott az újabb víz sorvasztotta el a már szépen kikelt vetést. Ahol nem sujtott az elemek hatalma, ott kivétel nélkül remek eredményre van kilátás, ha száraz, napos és szeles időjárás következik a betakarításig. Ez a magva az eddigi véleményeknek, ebbe kapaszkodunk valamennyien. Azt hisszük, hogy a vixtől megkímélt részek áldása kárpótolja a máshol szenvedett veszteséget.

Hátsók egy Istenben,
Hátsók egy Hazában,
Hátsók egy Isteni Örök Igazságban,
Hátsók Magyarországi Földmunkásokban.

Tavaszi napfény

szeplőssé teszi.

AZ ARCBŐRT

Szeplőjét,
májfoltját
oltottatja

SZÜCS-FÉLE

SZEPLŐKRÉM

KAPHATÓ:
SZÜCS RÓBERT
"Magyar Korona" gyógy-
szertárban, Salgótarján.

A moszkvai drágaság.

Európa közvéleménye csak most, a keleti háború nyomán kezdé voltaképpen megismeri, hogy milyen is a kommunista jólét, milyen a „szovjet paradicsom”. Jellemző erre a helyzetre például a moszkvai árak alakulása.

Előjáróban tudni kell, hogy egy szovjet rubel nemzetközi értékelése körülbelül egyenlő a pengővel; egy moszkvai szakmunkás átlagos havi keresete 300 rubel. Ezzel szemben az árak a következők:

Élelmiszerek: 1 kg. liszt 680 rubel, 1 kg. kenyér 14, 1 kg. hús 2030, 1 tojás 5, 1 kg. szárnyas 20, 1 kg. cukor 5, 1 kg. burgonya 1, 1 kg. füstöltkolbász 32, 1 kg. sonka 32, 1 kg. gyümölcs 11, 1 kg. szőlő 15 rubel, (illetve pengő.) 1 kg. füstölt hal 90, negyedkg-os zöldségkonzerv 7, félkg-os gyümölcskonzerv 9—12, 1 liter vörösbort 18, 1 kg. émentáli sajt 11 rubel.

A szovjet-bérlőpolitika csődje.

Az 1941. évi szovjet-orosz pártkonferencia a kommunista nemzeti gazdasági elv feladásával olyan határozatot hozott, amelynek értelmében a munkateljesítményt külön béremeléssel fogják jutalmazni. A béremelés mértékének meghatározására és az egyes munkafajokra való alkalmazásra külön bizottságot küldtek ki.

E határozat azt jelenti, hogy megbuktatott a kommunista bérlőpolitika lényegbevágó alaptétele. A szovjet szociálpolitikusok ugyanis tagadva a tulajdonszerzés jogosultságát, azt mondták, hogy mindenki egyformán dolgozzék, egyforma jó-

vedelemért. Hangoztatták, hogy ez az elv nem fogja a munkateljesítményt csökkenteni, mert, aki nem vágja el a megszabott napi munkateljesítményt, az nem kapja meg a minimális életszükségletek kielégítéséhez nélkülözhetetlen bért, eképpen pedig az éhség, a nélkülözés, rászorítja a kellő munkára.

A gyakorlatban teljesen csődtörténet ez a kommunista elképzelés, úgy hogy Sztalinék a pártbizottsággal most kénytelenek voltak visszatérni a polgári bérendszerek kiegyensúlyozott politikájához.

Starján m. város polgármesterétől.

9568—1941.

Dr. Förster Kálmán
alapítvány 1940/41
évi kamata.

HIRDETMÉNY!

A dr. Förster Kálmán alapítvány 1940—41. évi kamataira pályázatot hirdetek. A kamatokra minden salgótarjáni középiskolába járó szegény tanuló pályázhat korra, nemre és vallásra való tekintet nélkül.

A segély iránti kérelmek előszóval vagy írásban legkésőbb f. évi augusztus hó 10-ig a városi háza szociális ügyosztályán terjeszthetők elő.

Salgótarján, 1941. július 11.

Horváth
polgármester h.

Eladó. Gondtalan megélhetést biztosító, 22 éve fennálló, igen jó forgalmu fűszer, csemege és vegyesáru üzlet italmérési, dohány és több más jogosítványokkal rendelkezve, házassal együtt elköltözés miatt Nagybányán. Cím a kiadóhivatalban.

Talált tárgyak. Salgótarján megyei város területén motorkerékpár-pumpa találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átvetheti. — Starján megyei város területén erszény és pénz találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átvetheti a hivatalos órák alatt.

Hirdessen

„A MUNKA”
Politikai hetilapban!

Minszk, füstölgő romhalmaz.

A német csapatok harapófogójából egyetlen szovjetkatonára sem menekülhet. Veszedelemes franktiőrharcok a szovjetcsapatok arcvonala mögött.

Keleti hadszíntér, 1941. július 7.
(Az MN szolgálat eredeti tudósítása.)

Alig néhány órával azután, hogy a szomszédos hadosztály Minszkben, illetőleg azokon a romokon, amelyeket egykor így hívtak, áthaladt, mi is bevonultunk ennek az egykor virágzó városnak falai közé. A csapatok magukat minden oldalról biztosítva igyekeztek a törmelék között valamiképpen fedél alá kerülni, a hadosztályparancsnokság pedig a város szélén kvartályozta be magát.

Ezzel az előnyomulással — amelyhez foghatót a történelem még nemigen látott — számunkra egyelőre végetért. A következő napok folyamára támadás helyett védelmi feladatokat kaptunk. Arról kell majd gondoskodnunk, hogy szakaszunkon, abból a gyűrűből, mely most már végleg bezáródott, egyetlen kétségbeesetten átkörményező szovjetkatonára se tudjon kibujni.

Előre! Mindig csak előre!...

Sajátos csend honol körülöttünk mindenütt. Nyolc nap óta az első csendes órák, amikor az ember kissé magához térhet. Az utóbbi nyolc nap alatt bizony nem tettünk egyebet, mint felváltva mehetünk, hol harcoltunk. És micsoda harcok voltak azok!... Az országúton, vagy azokon a Péter cár idejéből fennmaradt homokos útvonalakon, amelyekről ott állítják, hogy utak, nyomultunk előre. Egyetlen parancsunk volt csupán: Előre! Mindig csak előre! Anélkül, hogy törődhetünk volna azzal, ami jobbról-balról mellettünk elmaradt, ami a környező erdők sűrűségében lapult és azzal, amit előtűnk és mögöttünk volt.

Igy a csak itt-ott, egy-egy kiépitett utazásiállomás vagy kiserődnél kerül sor komoly harcokra, amelyek néha egy-két óráig fel is tartottak bennünket észrevezett rohanásunkban. A többi villámgyorsan és meglepetésszerűen ment végbe. Vagy mi leptük meg az ellenséget vagy — és ez talán még gyakrabban történt meg — az őtől rajtunk, hirtelen tűzzel árasztva el bennünket rejtekhelyéből, hogy valamiképpen gátat vessen páncélos hadosztályunk bosszorkányos előretörésének. Közben, eddig még sohasem látott jelenetek letűntek tanúi. Láttam egy szov-

jetkatonát, amint az egyik utkeresztződésnél az erdő sűrűjéből kilopakodva az utra apró hegyes szökeket szórt, amikor aztán az elővédként haladó motorkerékpáros lövések gumidefektet kaptak és a legénység hozzákészült, hogy abroncsot cseréljen, gépfegyvertűzet zúdított rájuk. Láttam égő harckocsijukból menekülő vöröseket, akik csak addig futottak, amíg az embermagasságu rozsga be nem vetették magukat, ott aztán megint ellenünk fordultak és a ringó kalászkok védelme alatt tüzeltek ránk tovább.

A széles arcvonalon védekező ellenség üldözésével nem törődhetünk. Számunkra csak egy volt fontos, hogy az utról eltakarodjék. A titokzatosan és sötétben ácsigó sűrű erdők, ezer és ezer buvóhelyet kínáló cserjék és bozótok, a végételenbe nyúló üdén zöldelő mezők és a napfényben aranytengerként csillogó gabonaföldek titka nem ránk tartozott.

Minszk nincs többé...

Szörvényszerűen, itt-ott tüzéség is akad utunkba. Ezekkel is kemény csatát kell egyszer-másszor vívunk, ezeket már aztán valóban nem hagyhatjuk magunk mögött. Makacs ellenállásuknál csak megsebesítésük nagyobb, amikor úgy váratlanul felbukkanunk előttük.

Minszkre már mindannyian nagyon fentük a fogunkat. Micsoda öröm még csak gondolni is arra, hogy nyolc ilyen nehéz nap után végre tétő alá kerülünk, annak rendje-módja szerint megmosakodhatunk és néhány órát nyugodtan alhatunk is! Minszk azonban nagy csalódást okoz! Minszk nincs többé... csak füstölő sűrű romhalmaz a város helyén; szomorú és néma kiáltó vad azok ellen a vörös hordák ellen, amelyek vandál örökletükben ezt tették!

A város szívében egy-két vasbeton ház még áll. A kommunista párt székháza, posta és még néhány állami hivatal épülete. Hideg, szürke, barátságatlan közhalmazok, szinte elviselhetetlen teherként fekszenek a városban. Jártam a kommunista párt székházában. A kriptaszerű folyosók és barátságatlan hivatali szobák falairól propagandajelmondatok, nagyon is reklámszerű szemléltető statisztikai ábrák, a bolsevizmust dicsőítő versek és mondások ordítanak a palota szomszéd-

ságában álló nyomorúságos deszkabódék üszkös romjai felé... Igen, így fest a valóság, amit eddig csak hírből ismertünk. Számunkra merőben idegen világ, de megborzosgat!

A romok között mindenütt franktiőrök lapulnak; kemény munka, míg a várost átfésüljük és úgyahogy megtisztítjuk. Alvásról természetesen szó sem lehet. Az utánunk jövő és a városban átvonuló csapatok biztonságáért mi vagyunk felelősek. Egyenruháikat már eldobálták a vörös katonák és most a fosztogatásokból eredő polgári ruhákban bujkálnak a romok között. Ijesztő külsejű, minden nő és emberi mivoltukból kivetkőzött asszonyok is vannak közöttük. Mint később kiderült, Moszkvából küldték őket ide, fegyveresen, hogy ablakok és kerítések mögül a lehető legalattomosabb módszerekkel folytassák azt a harcot, amelyet a világhorradalom dicső vörös csapatai már feladtak. Kaotikus örökletnek tetszik mindaz, ami itt körülöttünk folyik! Néha szinte várom már, hogy mikor ébredek fel ebből a lidércnyomásos, fullasztó álomból.

Nehéz szovjettank s vörös rajvonala a város kellős közepén.

Néhány óra múlva csapataink egyik része lepihent. Az öröm azonban csak percekig tart. Riadó!... Örült iramban szovjet tehergépkocsik hajtanak be a városba. A járművekből vörös gyalogság ugrál ki. Nyomban rajvonala fejlődnek. Hogy mit akarnak, azt azt hiszem ők maguk sem tudják. Reménytelenül oktalan vállalkozás volt és legfeljebb annyit eredményezett, hogy szegény bajtársaink nyugalmát tapintatlanul megzavarta. Hamarosan csend lett ismét...

És úgy estefelé, amikor már komolyan azt hittük, hogy mostmár végre nyugalmunk lesz, a város kellős közepén nehéz szovjettank bukkan föl! Minden csővéből csak úgy ontja a tüzet és egyenesen a hadosztályparancsnokságnak tart. De a mi páncéltörőink sem alszanak ám! A legtöbbben még azt sem tudják talán, mi történt, a vörös harckocsi már lángol. A toronyból, mint valami kísértetek másztak elő az égő ruhájú katonák. De nem adják meg magukat. Az automatapisztolyokat magukkal hozták. Úgy kell őket egyenkint leteríteni.

Ezek a támadások nagyon is világosan mutatják a helyzetet: az, ahol mi most vagyunk, egészen más valami, mint amit eddig frontnak hívtak. Hajmeresztő gyorsaságunk következtében végképpen kikerültünk minden tervszerű támadás lehetőségének a köréből. Nem vagyunk többé elől, hanem hátul, mélyen bent az ellenség háta mögött, amely még most sem akarja megérteni, hogy sorsa beteljesedett, bekerítették... (MN.)

SALGÓTARJÁNI
APOLLO MOZGÓ

MEGNYITÓ MŰSORA!

Július hó 19-én,
szombaton 5, 7, 9 órakor,
július hó 20-án,
vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor,
július hó 21-én,
hétfőn 5, 7 és 9 órakor:

„Z” a fekete lovas

Kalandorfilm II részben.
Csak 16 éven felülieknek!

Július hó 22-én,
kedden 5, 7 és 9 órakor,
július hó 23-án,
szerdán 5, 7 és 9 órakor,
július hó 24-én,
csütörtökön 5, 7, 9 órakor

„Z” a korbácsos

Csak 16 éven felülieknek!
Kiegészítésül: HIRADÓ.

Starján m. város polgármesteri hivatalától.
10853/1941.

Hirdetmény.

Felbírom mindazoknak a kiskorúaknak, gondnokoltaknak törvényes képviselőit, továbbá mindazokat az időközben önjogúakká vált személyeket, akiknek akár készpénzt, akár egyéb értékeket a visszacsatolt felvidéki területen csehszlovák gyámhatóság (cseh-szlovák járásbíró) kezelte és akinek utolsó állandó lakhelyül a gyámhatósági iratokban a Magyar Királysághoz visszacsatolt felvidéki területen fekvő város (község) szerepel, hogy saját érdekükben jelentsék be az értékeik kiszolgáltatására és készpénzkövetelésük kiegyenlítésére vonatkozó igényüket.

Jelentsék be igényüket azok a kiskorúak (gondnokoltak), illetőleg önjogúakká vált személyek is, akik úgy tudják, hogy régebbi lakóhelyük alapján részüket vonatkozólag utolsó állandó lakóhely gyanánt a Szlovák Köztársaság mai területén, tehát nem a visszacsatolt területen fekvő város (község) szerepel ugyan; az iratokban, időközben azonban Magyarországon állandó lakosokká, illetőleg magyar állampolgárokká váltak.

A bejelentést bélyegmentes baadványon akár a bejelentő lakóhelye szerint illetékes községi előjáróságnál (városokban a polgármesternél, Budapesten a kerületi előjárónál) akár a bejelentő lakóhelye szerint illetékes árvaszéknél, akár pedig közvetlenül a m. kir. Belügyminisztériumnál is legkésőbb 1941. évi augusztus hó 31-ig meg kell tenni.

A bejelentésben meg kell jelölni:

1) Azt a gyámhatóságot (csehszlovák járásbíróhatóságot) amely a bejelentő értékeit kezelte.

2) A kiszolgáltatandó értékeket, lehetőleg részletesen felsorolva, — a szerint amint készpénzkövetelésről, pénzintézetit betétkönyvről, értékpapírról, aranyezüstműről stb. van szó,

3) azt az időpontot, amikor az értékek, valamint az összegük szerint feltüntetendő készpénzkövetelések a gyámhatóság kezelésébe kerültek.

Ha a bejelentő birtokában volt olyan gyámhatósági határozatnak, amely a bejelentett követelésre vonatkozik, az eljárást megkönnyítése céljából ezt a határozatot eredetben, másolatban mellékelje a bejelentéshez, azoknak, akiknek utolsó állandó lakóhelyül a Szlovák Köztársaság területén fekvő város (község) szerepel az iratokban, időközben azonban állandó magyarországi lakosokká, illetőleg magyar állampolgárokká váltak, igazolniuk kell magyar állampolgárságukat. Ha ezt a fentebb megjelölt határidőig, tehát 1941. évi augusztus hó 31-ig nem tudnák megtenni, igazolják, hogy milyen illetőségük, vagy legalább azt, hogy jelenlegi állandó lakóhelyük a Magyar Királyság területén fekvő városban (községben) van.

Figyelemztetem az érdekelteket, hogy ha a követelésük bejelentését elmulasztják, később a követelés csak hosszadalmas eljárás után lesz megszerzhető.

Salgótarján, 1941. július 10.

Horváth
polgármester h.